

Hul væg

Andre navne:

White line disease, byld i den hvide linie.

Beskrivelse

Hul væg er en separation eller ødelæggelse af den hvide linie (samlingen mellem sål og hornvæg), hvilket medfører efterfølgende pakning af gødning og jord.

Det kan udvikle sig til en betændelsestilstand med bylddannelse, evt. opbrud i kronranden og løsning af dele af hornvæggen.

Sygdommens betydning

Hul væg medfører ofte halthed og kan kompliceres af bylddannelse. Afhængig af hvor fremskredet sygdommen er, kan koen være alment påvirket med nedsat ædelyst og ydelse. Hul væg med byld i den hvide linie er nok den dyreste klovlidelse, vi ser blandt malkekøer, fordi det i mange tilfælde er nødvendigt at sætte koen ud, og i andre tilfælde tager det koen meget lang tid (6-12 måneder), før den kommer sig.

Udbredelse

Hul væg kan ramme mange dyr i en besætning, ikke alle vil være med bylddannelse, men halthed vil kunne registreres.

Hul væg forekommer oftest på bagbenenes yderklove. Lidelsen ses ofte i sin ukomplicerede form ved klovbeskæring, hvor korrekt behandling kan forebygge bylder.

Sådan opstår sygdommen

Hul væg starter ofte med laminitis/såleblødning. Her vil lamellerne i hornvæggen misdannes og blive svage. Der sker indlejring af blodlegemer, som foringer hornkvaliteten. Når klovbenet roterer, vil bredden af den hvide linie øges og dermed svækkes. Hvis denne svækkelse kombineres med en fysisk eller mekanisk skade som f.eks. at træde på en bolt fra inventaret, ujævne spalter eller en trækstation i forbindelse med skraberanlægget, kan væggen og sålen blive trukket fra hinanden og den hule væg opstår. Hvis separationen

Hul væg inden beskæring.

En typisk laminitis klov med bred hvid linie. Hul væg kan ses efter regelret beskæring. Der er også tegn på et gammelt sålesår. Den sorte pakning skal følges til der er intakt horn i bunden.

K l o v s u n d h e d

og pakning af gødning, jord og sten bliver så dyb at der kommer hul til de levende celler i læderhuden vil der være næring til bakterier og de vil formere sig og danne en byld. Pusset vil vandre væk fra det høje tryk i hornvæggen og mod enten kronranden eller ind i klovleddet, hvor det kan få alvorlige følger.

Hvis tilstanden ikke stoppes i tide kan det ende med at klovvæggen løsner sig på et stort stykke og koen skal sættes ud.

Ved hul væg i tåen er der stor risiko for, at der går betændelse i spidsen af klovbenet, hvilket er en meget alvorlig tilstand.

Haltheden opstår når materialet indpakket i den hvide linie presser på læderhuden og ved en eventuel betændelsestilstand. Det er derfor vigtigt at reagere ved de første tegn på halthed.

Lidelsen opdages enten ved pludselig opstået halthed pga. bylddannelse eller tilfældigt ved rutinemæssig klovbeskæring inden lidelsen er fremskreden.

Behandling

Ved beskæring skal alle 'sorte pletter' i den hvide linie undersøges. Og ingen sammenpakninger skal blive siddende.

Ved pakning af materiale skal dette følges og

væggen skal fjernes, så der er afløb. Ved kontakt med læderhud og ved fjernelse af store stykker hornvæg er det nødvendigt at smertebehandle koen, da den vil have meget ondt i lang tid. Det kan også ofte have effekt med antibiotikabehandling. Ved dybere betændelsestilstand (f.eks. i klovleddet) skal koen sættes ud eller aflives.

Der kan anlægges sko på den raske klov for at aflaste, og denne sko skal ofte skiftes flere gange, da koen i mange tilfælde har brug for aflastning i flere måneder. Koen skal flyttes til et blødt leje de første 3-4 uger. Ved tørt, blødt leje er det ikke nødvendigt med forbindelse, da hornet vokser bedre uden.

Forebyggelse

Risikofaktorer, som medvirker til laminitis, skal reduceres i videst muligt omfang. Se artikel om laminitis.

Klovplejen skal være god, og regelmæssig klovbeskæring er nødvendig for en god klov sundhed. Stalden og andre arealer, hvor køerne færdes, skal undersøges for ujævnheder og fremspring, der kan medføre hul væg.

Gangarealerne bør være jævne, eftergivende og skridsikre. Driveveje og udendørsarealer efterses jævnlig, så underlaget altid er eftergiveligt og jævnt. Unødigt drivning kan medvirke til øget antal hule vægge og andre skader på klovene.

Hul væg med byld dannelse og undermineret hornvæg før beskæring.

Samme klov efter beskæring og renskæring af hul væg. Her er 5 cm. hornvæg skåret væk og det vil tage ca. 10 måneder før det er vokset ud igen..